

Інженерно-фізичний факультет
Кафедра високотемпературних матеріалів та порошкової металургії

Тема роботи:

Вплив дисперсності порошку W_4C на структуру та властивості матеріалу броні із самозв'язаного W_4C .

Керівник: ст. викладач, к.т.н. Троснікова І.Ю.

Виконав: студент гр.ФК-22 Боровик М.В.

Актуальність

- ▶ Високі механічні властивості бронекераміки не поступаються металевим аналогам.
- ▶ Вага броні на основі кераміки значно менша за металеву (властивості з літ.огляду).
- ▶ Кераміка найбільш інертний матеріал.

Хімічна стійкість V_4C

Реактиви	Час обробки,с	Температура,°C	Нерозчинний осад,%
100% HCl	86400	20	98
	3600	115	98
100% H ₂ SO ₄	86400	20	98
	3600	280	98
100% HNO ₃	87400	20	97
	3600	120	97
100% HClO ₄	86400	280	98
	3600	115	98
5% NaOH	144000	20	98,3
25% NaOH	144000	20	99,2

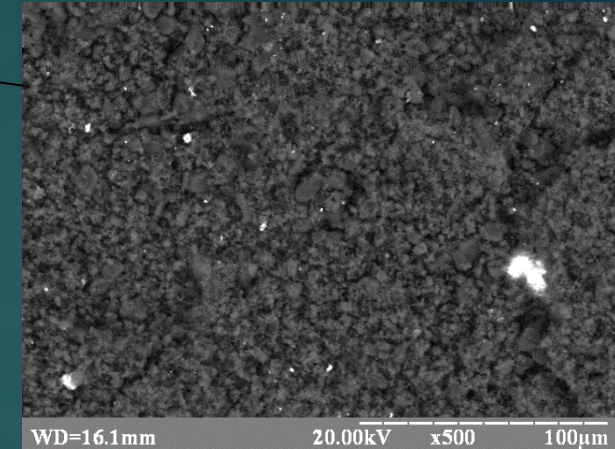
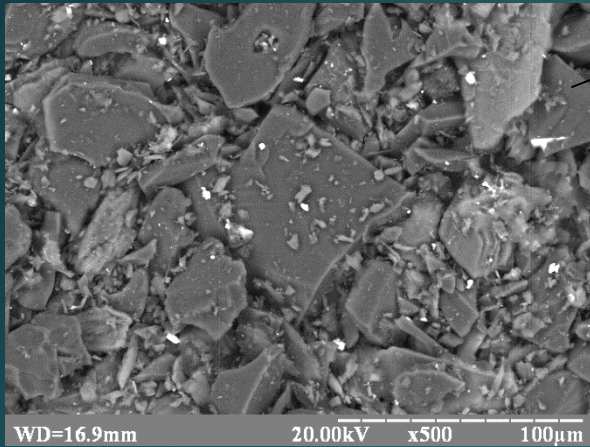
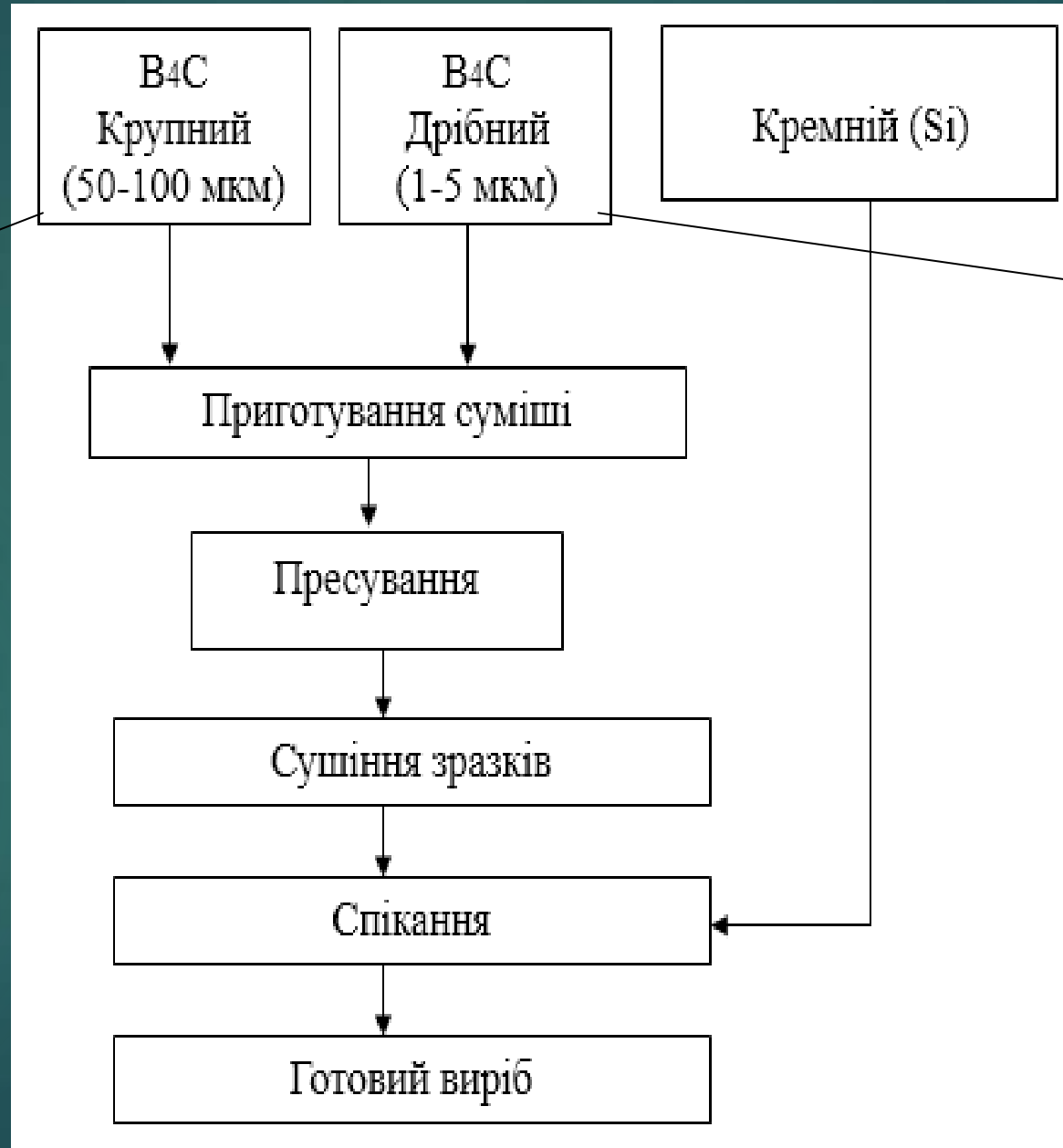

Мета роботи полягає у дослідженні впливу дисперсності порошку B_4C на структуру та властивості матеріалу броні із самозв'язаного B_4C .

Завдання:

- ▶ Виготовити сплави на основі B_4C , просочені кремнієм;
- ▶ Дослідити мікроструктуру та механічні властивості;
- ▶ Встановити вплив дисперсності порошку B_4C на структуру та властивості матеріалу броні із самозв'язаного B_4C .

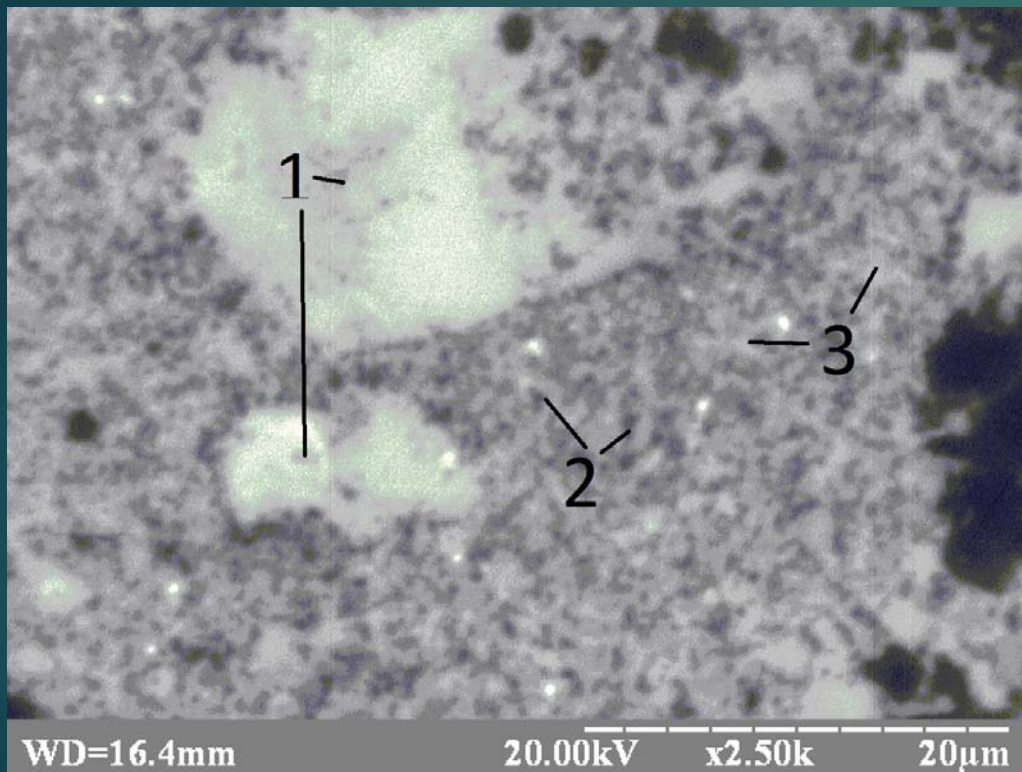
Технологічна схема одержання сплавів на основі V_4C

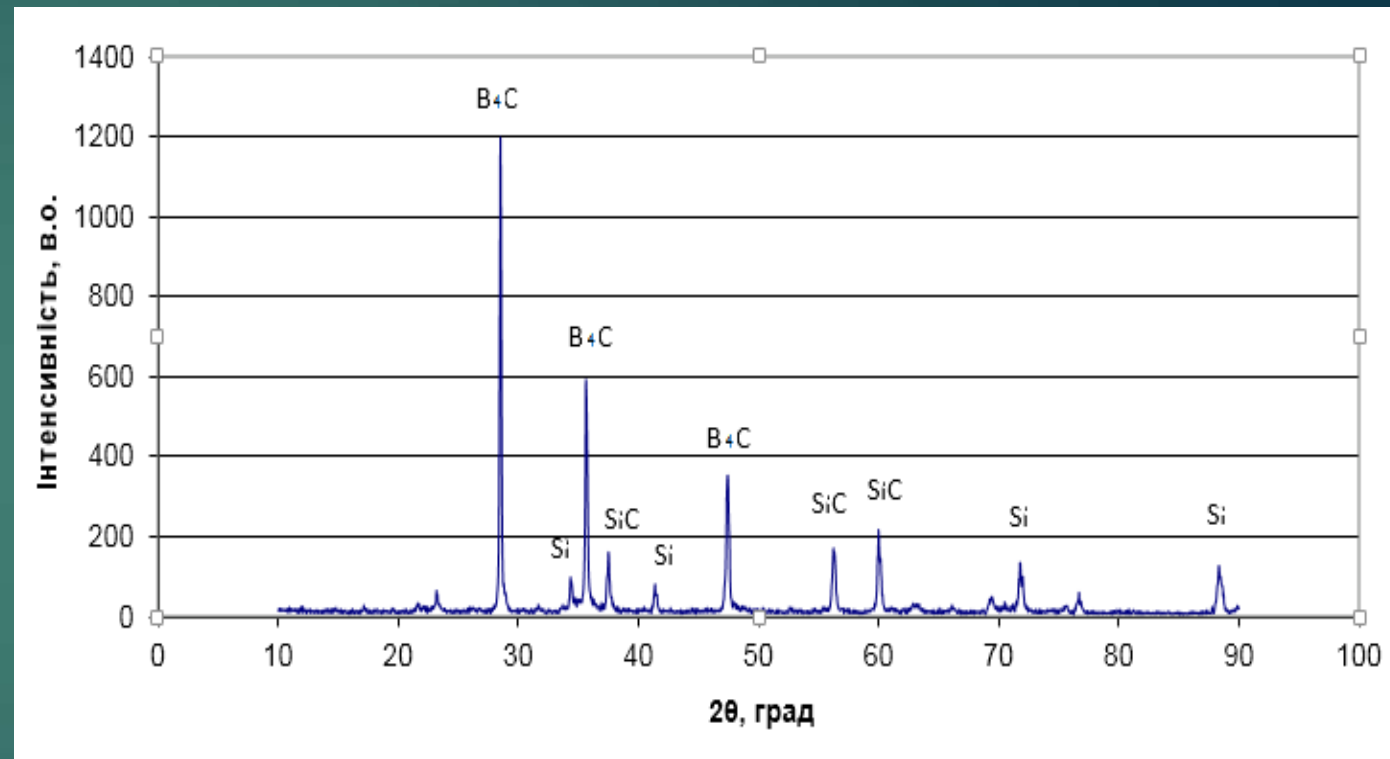
Методики досліджень

- ▶ Дослідження мікроструктури отриманих зразків;
- ▶ Растрова електронна мікроскопія;
- ▶ Рентгенофазовий аналіз;
- ▶ Визначення мікротвердості та тріщиностійкості

Мікроструктура, хімічний та фазовий склад отриманих сплавів

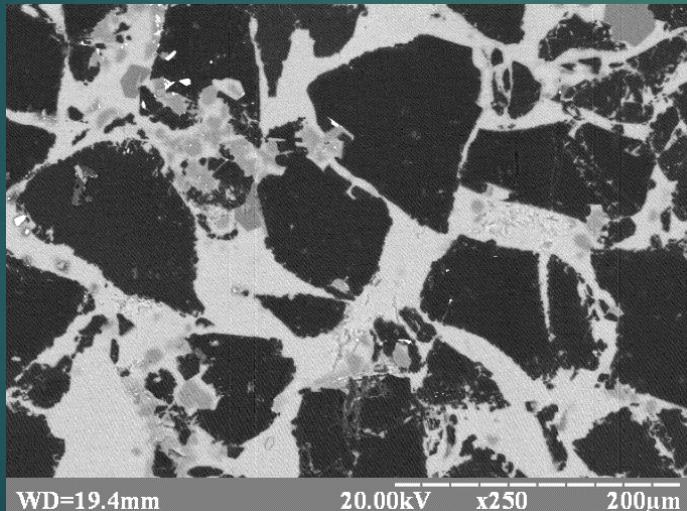
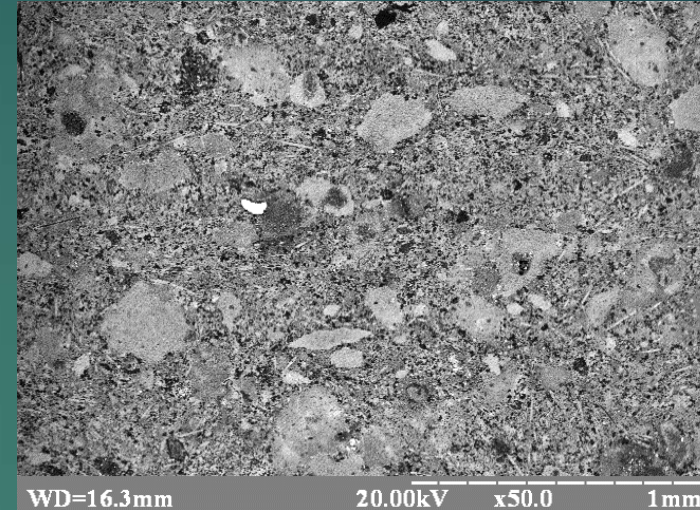
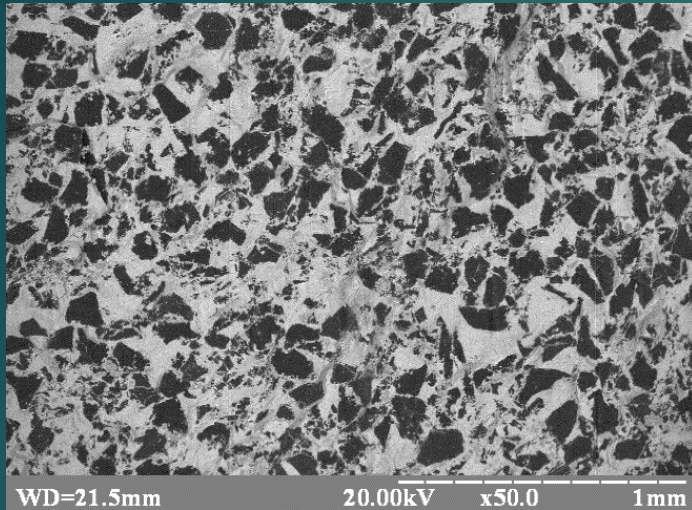

B₄C, просочений кремнієм

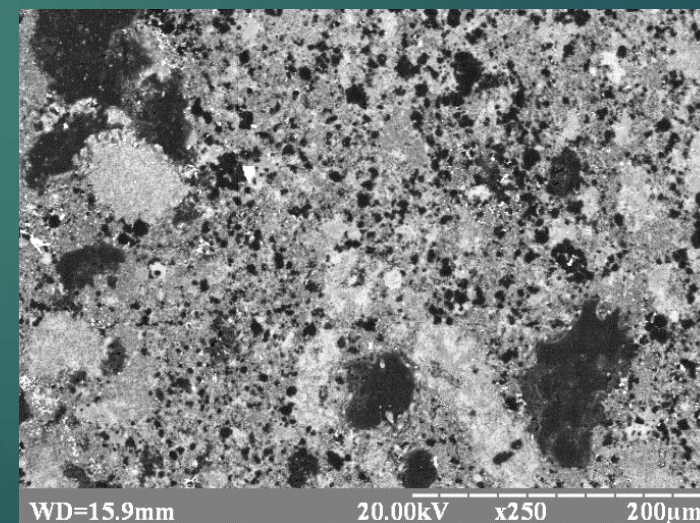

Дифрактограма отриманого сплаву

Вплив дисперсності вихідного порошку на мікроструктуру матеріалу броні на основі W_4C

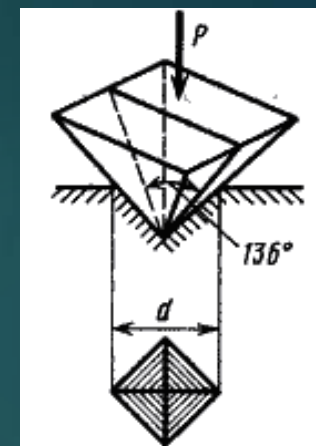
50-100 мкм

1-5 мкм

Механічні властивості отриманих сплавів

Фракція порошку, мкм	Фаза	Твердість HV, ГПа	Тріщиностійкість K_{IC} , МПа*м ^{1/2}
1 - 5	Темна+світла (B ₄ C+SiC)	28 ± 0,4	5,2±0,03
50 - 100	Темна (B ₄ C)	30 ± 0,5	3,1 ±0,02
	Світла (SiC, Si)	18 ± 0,4	-

x500

ВИСНОВКИ

- ▶ 1. Методом просочення було отримано сплави системи $B_4C-SiC-Si$, встановлено вплив дисперсності вихідного порошку карбіду бору на матеріал броні на основі B_4C .
- ▶ 2. На основі мікрорентгеноспектрального та рентгенофазового аналізів встановлено наявність фаз кремнію, карбіду кремнію та карбіду бору.
- ▶ 3. Металографічним аналізом встановлено, що сплави із вмістом крупної фракції B_4C (50-100 мкм) мають гетерогенну крупнозернисту структуру із чітко вираженими темною фазою B_4C , світло-сірою SiC та світлою Si .
- ▶ 4. Виявлено, що сплави із вмістом дрібної фракції B_4C (1-5 мкм) мають більш дрібнозернисту структуру із тісним поєднанням фаз B_4C , SiC та Si .
- ▶ 5. Дослідження мікротвердості показали, що зразки із вмістом дрібної фракції B_4C (1-5 мкм) мають вищі механічні властивості $HV=28$ ГПа та $K_{1C}=5,2\pm 0,03$ МПа*м^{1/2}, ніж зразки із крупним порошком B_4C (50-100 мкм).